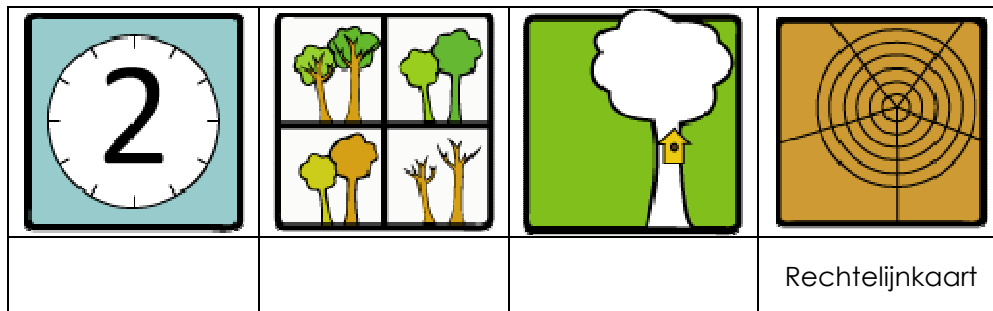

Het noorden kwijt?

Leerdoelen:

- De leerlingen kunnen de hoofdstreken en tussenstreken van de windroos benoemen.
- De leerlingen kunnen een windroos maken met de hoofdrichtingen van de windstreken.
- De leerlingen kunnen aangeven dat op een kaart het noorden meestal bovenaan ligt.
- De leerlingen kunnen Het verband leggen tussen de zonnestand, het tijdstip van de dag en de windstreken (bijv. ochtendzon/oosten, middagzon/zuiden ...).
- de leerlingen kunnen Zelf een route zinvol uitstippelen en afleggen (bijv. zonder omweg, rekening houdend met hindernissen ...) in de gemeente.

Samenvatting:

Als je in een bos gaat wandelen zijn er niet altijd pijlen en infoborden die je de weg tonen. Wat als je niet meer weet waar je bent? Wat als je verloren gelopen bent? Geen paniek. Er bestaan namelijk ook nog andere manieren om je weg te zoeken. Door zelf een kompas te maken bijvoorbeeld!

Uitgewerkte activiteit:

Werkvorm: wandeling, oriëntatie

Inkleding:

Materiaal en voorbereiding:

- Kompas (niet noodzakelijk maar wel handig om te demonstreren en te controleren)

- Kurk
- Naald
- Magneet

Verloop activiteit:

Om je te oriënteren in een bos of op een kaart, zijn er enkele truckjes. Een kompas duid altijd het noorden aan, maar wat als je nu geen kompas hebt? Geen probleem, je kan zelf aan de slag om zelf een kompas te maken.

Zelf een kompas maken.

Je neemt een naald en wrijft hiermee lang genoeg over een magneet. Dit zorgt ervoor dat na een tijdje de naald ook magnetisch zal worden. Wanneer we de naald nu op een stukje kurk/schors leggen en we laten dit drijven op water, dan zal de naald zich evenwijdig met de noord-zuid as leggen. Nu weet je al waar het noorden en het zuiden ligt, maar aan welke kant van de naald ligt nu het noorden? Dit is makkelijk af te leiden aan de zonnestand. De kant waar de zon het dichtste bij staat is het zuiden. In het noorden staat de zon namelijk nooit.

Nu het noorden gevonden is, hoe leg je dan je kaart goed? Simpel, de bovenkant van je kaart is normaal gezien altijd het noorden. Je houdt de bovenkant van je kaart dus in de richting die je kompas aanwijst, en zo kan steeds weten welke richting je moet uitgaan. Als het noorden niet bovenaan staat op de kaart, dan staat er meestal wel een windroos op, deze duidt de 4 windstreken aan.

Voorbeeld van een windroos.

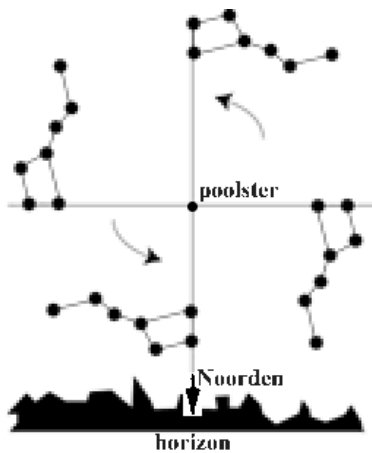
Nog enkele andere truckjes en technieken om je te oriënteren in een bos.

We weten al dat de zon nooit in het noorden staat. Aan de noordkant wordt de boom dus nooit door de zon beschenen. Die kant is dan ook het vochtigst en donkerst. Het is net aan deze kant dat (korst)mossen graag groeien. Als je dus kijkt aan welke kant het mos hangt, weet je waar het noorden (ongeveer) ligt.

Op de zon kan je ook steeds afgaan, ook al heb je geen kompas. Rond de middag staat de zon ongeveer in het zuiden, dit is op haar hoogste punt. Zo weet je dus dat aan de andere kant het noorden ligt. 's Ochtends staat de zon in het oosten en 's avonds in het westen.

Vele bloemen en planten groeien naar het licht. Gezien de zon elke dag in het zuiden staat, groeien de meeste planten dus naar het zuiden toe. Aan de hand van hun groeirichting kan je dus ook een klein beetje afleiden waar het zuiden (en dus ook het noorden) ligt.

Wat als het nacht is? Wel dan kan je afgaan op de sterren. Er is namelijk 1 ster die altijd het noorden aanwijst, de poolster genaamd. Deze ster kan je afleiden door de grote beer (sterrenbeeld) te zoeken. Boven dit sterrenbeeld staat namelijk de poolster (let wel op, ook sterrenbeelden komen op en gaan onder en draaien rond! Alleen de poolster staat altijd op dezelfde plaats).

Als je niet zeker bent waar het noorden nu juist ligt, kan je proberen om enkele van bovenstaande technieken te combineren.

Het is ook leuk om deze oriëntatie oefeningen in een kleine wandeling rond de school uit te proberen.

Integratie EDO:

Bronnen:

Gelinkte activiteiten en leerdoelen:

Op zoek naar meer techniekjes om op tocht te gaan? Neem een kijkje bij de activiteit 'rechte lijnkaart' (derde graad > vakoverschrijdend).